

El període d'adaptació

A la nostra escola entenem el període d'adaptació com un període complex i amb una durada indeterminada i on hi ha molts agents i factors implicats.

Per nosaltres aquest període comença en el primer moment que els pares /mares o tutors legals es posen en contacte amb nosaltres per conèixer l'escola, per tant, és en aquest punt on comença aquest temps tant important, el qual hem de cuidar, mimar i programar amb tota consciència.

El període d'entrada del nen/a a l'escola, al qual anomenem "període d'adaptació" té unes característiques especials: canvi d'ambient, d'espais, de persones i d'horaris.

No són només els nens i nenes els qui s'han d'adaptar a la nova situació, si bé són ells els qui fan els canvis més importants. També mares i pares han d'adaptar-se a la nova realitat i això comporta un esforç, per tant, de tots plegats, sense oblidar que els mestres també han de començar a conèixer aquest infants nous i a les seves famílies.

L'adaptació té tres agents implicats:

- L'infant
- La família
- I les educadores

Cada un ha de fer el seu propi procés.

Hem de ser realistes i ser conscients que tots som diferents, únics i incomparables, per tant, tots fem una adaptació diferent.

L'infant s'haurà d'adaptar a diverses coses:

- Un espai nou per ell, desconegut, on es pot sentir perdut i desorientat.
- Un ambient amb uns costums diferents que a casa, exigències, una estructura del temps que poden ser diferents a les de casa, amb noves rutines i persones noves les quals encara no ha establert un lligam efectiu.

Els pares i les mares/ tutors legals també passen per aquest procés d'adaptació:

- Possiblement estan afrontant moltes preguntes i dubtes (estic fent bé, he escollit la millor escola, el cuidaran bé, es trobarà ben acollit..)
- Han d'establir una relació de confiança amb les persones de l'escola.
- Han de conèixer el funcionament i les normes de la llar.
- Assumir unes noves rutines i un nou ritme
- Gestionar de la millor manera la separació amb l'infant.

Les educadores i mestres també passen cada any per aquesta adaptació:

- Ens hem d'adaptar a les característiques i necessitats de cada infant
- Conèixer les noves famílies, les seves necessitats, inquietuds, preocupacions..
- Organitzar l'espai segons les necessitats i els materials

Per aquest motiu cal establir una organització el més clara i senzilla possible abans de l'entrada del nen/a a l'escola: horaris curts els primers dies i disponibilitat de les famílies per poder fer aquest horari, i quedar-se amb els infants a classe els primers dies.

Aquest és el primer pas per establir la unitat de criteris i la confiança mútua entre famílies i mestres, que s'anirà consolidant a través de l'intercanvi diari, les entrevistes periòdiques o puntuals, les reunions pedagògiques,... al llarg del curs en funció d'un objectiu comú: la correcta atenció a les necessitats dels nens i nenes.

Com podem cuidar aquest moment:

- Atendre a totes les preguntes, dubtes, preocupacions que plantegin els pares i mares/ tutors legals, ACTITUT D'ESCOLTA.
- Presentar l'escola com un espai obert a ells.
- Si convé i és possible fer una visita ràpida o convidar-los a venir un dia que sigui possible.
- Presentar a tot l'equip

Un altre dels moments importants és el **dia de les PORTES OBERTES**, com organitzem aquest moment:

El dia de jornades de portes obertes és un dissabte (aproximadament l'últim del mes d'abril).

- Horari de 11h a 13h
- Hi som totes les educadores
- Els pares i mares poden passejar per la llar tranquil·lament, i fer les preguntes que vulguin.
- Procurem que els acompanyi una educadora, per tal de poder atendre totes les qüestions que plantegin.
- Les educadores van explicant el funcionament de l'escola, els espais...
- Al acabar la visita se'ls dona un dipting amb la informació essencial de l'escola, ordenança fiscal, autorització bancària, autorització de serveis, dades personals de l'alumne, formalització de preinscripció, instància general de l'ajuntament, la fitxa d'inscripció (full del departament).
- Presentació d'un power point amb imatges de la llar (activitats, estones joc, racons.....)

Som conscients que portar a l'infant per primera vegada a l'escola bressol pot generar molts dubtes, preguntes.. per tant en tot moment hem d'estar oberts, predisposats a atendre a les famílies d'una manera amable, propera.

El moment en que **porten els papers de la preinscripció:**

L'escola ha de trobar el moment per poder atendre al pare i a la mare per poder acabar d'aclarir dubtes.

Se'ls atindrà al despatx i si es creu necessari poden fer una visita per la llar per veure com funciona quan hi han infants.

Uns dels moments claus és la **reunió general del mes de juliol**, en aquesta reunió és convoquen a totes les famílies que començaran la llar al setembre. Normalment la reunió es fa la primera quinzena de juliol.

En aquesta reunió donem molts papers:

- Full informatiu
- Autorització medicació
- Autorització sortides sense transport i dret d'imatge
- Carta de compromís educatiu
- Coses que calen portar
- Full informatiu
- Historial familiar
- Inscripció menjador.
- Un fulletó explicatiu de l'adaptació

Bàsicament és una reunió informativa, de mica en mica , anem explicant cada full que se'ls dona i el funcionament de l'Escola Bressol.

En tot moment estem atents a totes les preguntes fetes, creiem que és un bon moment per aclarir dubtes concrets sobra el funcionament i les coses que han de portar.

Dedicarem una part important de la reunió a explicar què significa l'adaptació.

I per acabar ve un dels moments més importants: **l'inici de l'escola Bressol**.

L'adaptació pot variar molt entre els infants.

Cada infant i cada família farà el seu propi procés.

Pot durar dies, setmanes o bé mesos! Però tots tard o d'hora l'hem de fer.

L'adaptació suposa la separació amb les figures de vinculació:

El vincle que té l'infant amb la mare , pare, àvia... és molt important.

Aquest vincle primari és vital en el desenvolupament de l'infant, posa els fonaments de totes les relacions que desenvoluparà posteriorment.

Un bon vincle proporciona seguretat, tranquil·litat, calma , consol i plaer.

Què pot passar amb els infants al llarg del període d'adaptació?

- Plor i rebequeries en el moment de la separació
- Conductes intenses d'aferrament amb els pare , mare , àvia... especialment en el moment de la separació, però també en altres moments dins el context familiar.
- Un fort aferrament als objectes personals (jaqueta , bossa, pipa..)
- Hipervigilància , estan atents en tot moment de la porta , del timbre.
- No voler baixar del coll de l'educadora , reclamar l'atenció constantment.
- Mal de panxa, malestar... vòmits matutins
- Plorar per tot, es mostra neguitós , més exigent.
- Dormir malament, pèrdua de gana, baixada de defenses, canvis en les deposicions.
- Regressions en comportaments ja assolits, per exemple en el control d'esfínters.

L'infant ha de superar aquesta separació , ha d'anar conquistant el nou espai i sobretot establir nous vincles i noves relacions

Com organitzem l'adaptació a l'escola?

L'adaptació depèn molt de la disponibilitat dels pares i mares, la poden allargar fins que creguin que els seus fills /es queden tranquils (sempre i quan les educadores no creguin que la cosa s'allarga molt , llavors es farà una reunió amb els pares, mares per parlar-ne i establir un acord).

L'escola estableix en el projecte educatiu 10 dies d'adaptació obligatoris (tots els infant l'han de fer).

Aquests 10 dies només podran fer l'horari de matí i sense menjador.

Què fem:

- El primer dia els infants venen acompanyats amb l'adult de referència. Aquest dia venen a portar les coses i si volen es poden quedar una estoneta. És un bon moment per parlar amb l'educadora i acabar d'aclarir dubtes.
- Els tres següents dies els infants venen un parell d'hores amb els pares o mares.
- A partir d'aquí ja poden començar a deixar el seu infant sol amb l'educadora i els seus companys (horari serà pactat amb l'educadora i dependrà de la disponibilitat dels pares i la reacció de l'infant.).

Objecte de transició o referencials:

Els infants en aquestes edats és molt habitual que vagin als llocs desconeguts o nous acompanyats d'un objecte. És un objecte privilegiat i sempre el mateix, del qual no es volen separar (potser un osset , un dudu , una manteta...).

Aquesta conducta que es repeteix tant en nens com amb nenes , aquest fet ha estat investigat pel pediatre i psicòleg D. Winnicott (1972) , ell denomina a aquesta conducta fenomen transicional i al objecte d'apego, és un objecte transicional, per referir-se a un espai que crea l'infant entre ell mateix i els pares.

Aquest objecte està impregnat de signes sensorials de casa seva: l'olor, la textura , la temperatura...

L'utilització d'aquest objecte és un indicador de maduresa del vincle d'aferrament, significa que l'infant ja es troba preparat o preparada per establir noves relacions, tenen en compte el seu ritme i necessitats.

L'objecte compleix bàsicament la funció de defensa i protecció contra l'ansietat i permet:

- Distanciar-se progressivament de les figures de referència (pare , mare , àvia..)
- Defensar-se contra l'ansietat de la separació i absència
- Substituir l'adult de referència una estoneta

Quant l'infant no el necessiti el deixarà, però mentrestant aquest objecte li aporta tranquil·litat i seguretat davant la tensió de la separació, les pors i ansietats provocades per allò desconegut.

Aspectes que tenim en compte alhora de facilitar l'adaptació

- El dia abans d'iniciar l'escola els infants venen amb els pares a portar les seves coses (bolquers , mocadors , pitets...)
- Orla de l'equip docent
- Reduir horari lectiu inicialment i ampliar horaris personalitzats
- Flexibilitzar els horaris d'entrada
- Entrada de les famílies a l'escola
- Guia per als pares i mares sobre el procés d'adaptació
- Entrevista personal
- Permetre l'entrada dels pares /mares a l'aula
- Escolta activa
- Facilitar un espai , moment d'intercanvi, donar el telèfon per poder preguntar
- Permetre objectes de transició

Aspectes alhora d'entendre l'infant en aquest procés

- Interessar-se per allò que li agrada l'infant
- Mostrar-se afectuós i estar molt proper a l'infant
- Posar-se a la seva altura
- Estar en tot moment present, evitar desaparèixer
- No deixar l'infant sol en el seu plor

Què proposem que facin els pares i mares:

- Parlar de l'escola , què faran , què es trobaran...
- Parlar d'anar l'escola amb alegria , mantenir una actitud positiva, entusiasta , no com una obligació.
- Passar per davant per mostrar-li on aniran
- Preparar amb l'infant tot allò que portarà a l'escola
- Llegir contes sobre nens i nenes que van a l'escola
- Uns dies abans començar-lo a acostumar als nous horaris, establir unes rutines .

Mentre no s'hagi superat el període d'adaptació és convenient:

Assistir regularment a l'escola, seguir una rutina (mateixos preparatius, mateixa persona que el porta a l'escola i el recull...)

La tranquil·litat és bàsica per aquest moments. Els pares i mares són el principal suport emocional. Cal que no els notin preocupats , evitar sentiment de culpabilitat. Han de mostrar-se tranquils , segurs i tenir confiança en la nova etapa que comencen.

